

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: HE 38/2026 vp

KESKUSKAUPPAKAMARIN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAEIKSI KIRJANPITOLAIN JA TILINTARKASTUSLAIN 1 LUVUN 1 §:N JA 3 LUVUN 5 A §:N MUUTTAMISESTA

Keskuskauppakamari kiittää eduskunnan talousvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 a §:n muuttamisesta. Lausuntonamme esitämme kunnioittavasti seuraavan.

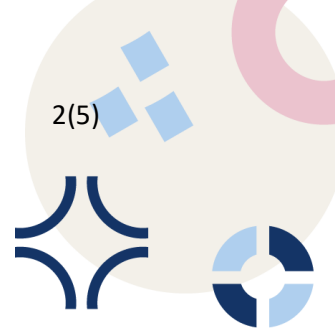
Yleistä hallituksen esityksestä

Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön kestävyysraportointia koskevan, ns. Omnibus I -sääntelypakettiin liittyneen muutosdirektiivin säännökset. Esityksen mukaan kestävyysraportointivelvollisten piiri supistuisi nykyisestä ja raportointivaatimukset kevenisivät aikaisempaa korkeampien kynnysarvojen myötä. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 30.6.2026, mutta niiden säännöksiä voitaisiin soveltaa jo 1.1.2026 alkaneella ja sen jälkeisillä tilikausilla.

Keskuskauppakamari kannattaa hallituksen esitystä ja sitä, että muutosdirektiivin täytäntöönpanossa vältetään direktiivin vaatimukset ylittävää kansallista lisäsääntelyä.

Keskuskauppakamarin lausunnon pääkohdat ovat:

- Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettua kestävyysraportointivelvollisuuden soveltamisalaa;
- Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 §:n 3 momenttia tulisi muuttaa, jotta kestävyysraportointivelvollisuus ei ulottuisi pörssiyhtiöihin kirjanpitolain 7 luvun 1 §:ssä ehdotettua soveltamisalaa laajemmin;
- Osakeyhtiölain ja osuuskuntalain säännöksiä kestävyysraportointiin ja sen varmentamiseen liittyvistä velvoitteista tulisi soveltaa vain silloin, kun asianomainen yhteisö laatii kirjanpitolaissa tarkoitetun kestävyysraportin joko lain velvoittamana tai ehdotetun kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 7 momentin mukaisesti vapaaehtoisesti;
- Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta siitä, että tietopyyntöjä arvoketjun toimijoille rajataan muutosdirektiivin mukaisesti. Valiokunnan mietinnössä tulisi kuitenkin selvittää arvoketjurajauksen sisältöä.
- Keskuskauppakamari kannattaa kestävyysseikkojen varmentamiseen liittyviä ehdotuksia.

Ehdotettu kestävyysraportointisääntelyn soveltamisala on kannatettava

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettua kestävyysraportointivelvollisuuden soveltamisalaa, jonka mukaan raportointivelvollisuus koskee yrityksiä, joilla on yli 1000 työntekijää ja liikevaihto ylittää 450 miljoonaa euroa. Kestävyysraportointivelvollisuuden kaiventaminen sekä muutosdirektiivin rinnalla toteutettava kestävyysraportointivaatimusten yksinkertaistaminen ovat omiaan keventämään yritysten hallinnollista taakkaa ja palauttamaan yritysten fokusta raportoinnista takaisin kestävyys- ja vastuullisuustavoitteen tosiasialliseen toteuttamiseen.

Keskuskauppakamari toteaa, että kestävyysraportointivelvollisuuden soveltamisalarajojen korottamisen johdosta yritysten vastuullisuustyössä tulevat jatkossa sääntöperusteisuuden sijaan korostumaan yritysten vapaaehtoiset toimet ja markkinoiden odotukset. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan monet kestävyysraportointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävät yritykset tulevat jatkossakin julkaisemaan kestävyystietoja joko osana toimintakertomustaan tai erillisenä selvityksenä. Myös esimerkiksi asiakkaiden, sijoittajien ja rahoittajien odotukset vaikuttavat jatkossakin yritysten valintoihin ja raportointiin kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyen.

Pörssilistautumisen kynnyksen alentamisen näkökulmasta Keskuskauppakamari pitää myös erittäin tärkeää, että kestävyysraportointivelvollisuus ei riipu siitä, onko yhtiö pörssi-yhtiö tai muu yleisen edun kannalta merkittävä yhtiö.

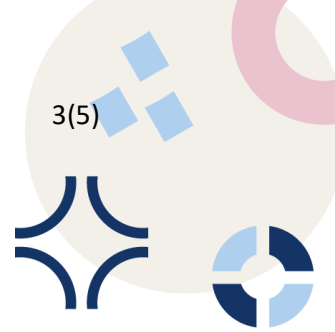
Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 §:n 3 momenttia on muutettava

Keskuskauppakamari kiinnittää valiokunnan huomiota siihen, että arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 6 §:n 3 momentissa säädetään säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijoille mikroyrityksiä lukuun ottamatta velvollisuus sisällyttää toimintakertomukseensa kestävyysraportti. Säännös on ristiriidassa sekä kirjanpitolakiin ehdotetun kestävyysraportointivelvollisuuden soveltamisalan että hallituksen esityksen kohdassa 5.1 esitetyn kirjauksen, jonka mukaan pörssilistauksella ei olisi enää merkitystä velvollisuuden määrittelyssä, kanssa.

Keskuskauppakamari ehdottaa siksi, että arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 §:n 3 momentti muutettaisiin kuulumaan:

”Jos liikkeeseenlaskija on kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun 2 §:n 9 kohdassa tarkoitettu kestävyysraportointiyritys, sen toimintakertomukseen on sisällytettävä kestävyysraportti yhtenäisenä osiona mainitun lain 7 luvussa säädetyn mukaisesti.”

Valiokunnan mietinnössä olisi tällöin lisäksi syytä selvyiden vuoksi todeta, että kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 7 momentin mukaisesti kestävyysraportointiyritykseksi katsotaan

myös sellainen liikkeeseenlaskija, joka on hallituksensa tai vastaavan toimitielimensä pää-
töksellä sitoutunut kestävyysraportointiin ja saattamaan kestävyysraporttinsa varmen-
nettavaksi tilintarkastuslain mukaisesti sekä noudattamaan, mitä kirjanpitolain 7 luvussa
ja muualla laissa säädetään kestävyysraportointiyrityksestä.

Osakeyhtiölain ja osuuskuntalain velvoitteista kestävyysraportointiin liittyen

Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota siihen, että osakeyhtiölaissa ja osuuskunta-
laissa säädetään yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen hallituksille ja tarkastus-
valiokunnille, jos sellainen on perustettu, tiettyjä kestävyysraportointiin ja sen varmen-
tamiseen liittyviä velvoitteita.¹

Vaikka lakisääteistä raportointivelvollisuutta kavennetaan, Keskuskauppakamari pitää
todennäköisenä, että moni raportointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävä yritys julkaisee
jatkossa jonkinlaisen kestävyysraportin sisältövaatimuksia kevyemmän vastuullisuuskat-
sauksen. Tällainen raportointi voi perustua esimerkiksi kansainvälisiin kestävyysrapor-
tointistandardeihin (IFSR S) tai johonkin muuhun vapaaehtoiseen raportointikehikkoon.
Tällöin esiin voi nousta kysymys siitä, sovelletaanko osakeyhtiö- ja osuuskuntalain sään-
nöksiä myös vapaaehtoiseen raportointikehikkoon perustuvaan vastuullisuuskatsauk-
seen.

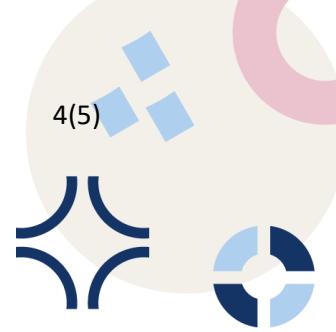
Keskuskauppakamari katsoo, että osakeyhtiö- ja osuuskuntalain säännösten sanamuod-
on perusteella kestävyysraportointia ja sen varmentamista koskevat säännökset sovel-
tavat vain silloin, kun asianomainen yhteisö laatii kirjanpitolaissa tarkoitetun eurooppa-
laisten kestävyysraportointistandardien mukaisesti laaditun kestävyysraportin joko lain
velvoittamana tai ehdotetun kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 7 momentin mukaisesti vapaa-
ehtoisesti. Sen sijaan vapaaehtoiisiin raportointikehikkoihin perustuviin vastuullisuuskat-
sauksiin osakeyhtiö- ja osuuskuntalakien säännöksiä ei tulisi soveltaa.

Keskuskauppakamari ehdottaa, että asia todettaisiin selvyiden vuoksi valiokunnan mie-
tinnön perusteluissa, kuten myös ns. stop the clock -direktiivin implementoinnin yhtey-
dessä tehtiin (HE 79/2025 vp, TaVM 15/2025 vp).

Tietopyynnöistä arvoketjun toimijoille

Yhtenä muutosdirektiivin tavoitteena on ollut rajata kestävyysraportointisääntelystä ai-
heutuvien velvoitteiden valumista arvoketjun niihin toimijoihin, jotka eivät ole suoraan
raportointivelvoitteiden piirissä. Mainittu raja koskee vain kestävyysraportointitarkoi-
tuksiin hankittavia tietoja. Sellaisella arvoketjun toimijalla, joka ei itse ole

¹ Ks. osakeyhtiölain 6 luvun 16 a–16 f §:t ja osuuskuntalain 6 luvun 16 a–16 f §:t.

kestävyysraportointivelvollinen, ei olisi jatkossa velvollisuutta toimittaa vapaaehtoisen ns. VSME-raportointistandardin ylittäviä tietoja kestävyysseikoista.

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta siitä, että tietopyyntöjä arvoketjun toimijoille rajataan muutosdirektiivin mukaisesti. Säännös ja sen rajautuminen kestävyysraportointia koskeviin tietopyyntöihin mahdollistaa sen, että kestävyysraportointiyrityksellä on jatkossakin mahdollisuus selvittää arvoketjuna olennaisia ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutuksia ja -riskejä esimerkiksi yritys vastuusääntelyyn tai -sitoumuksiin taikka finanssisektorin kestävyysääntelyyn liittyen.

Keskuskauppakamari kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että arvoketjun yritysten raportoinnin pohjana oleva VSME-standardi ei välttämättä tule täyttämään kaikkia kestävyysraportointivelvollisten tietotarpeita. Tämä voi vähentää arvoketjua koskevan raportoinnin kattavuutta tai luotettavuutta esimerkiksi scope 3 -päästöjen osalta. Tältä osin muutosdirektiivin säännöksessä on ollut kyse kahden vastakkaissuuntaisen tavoitteen tasapainottamisesta.

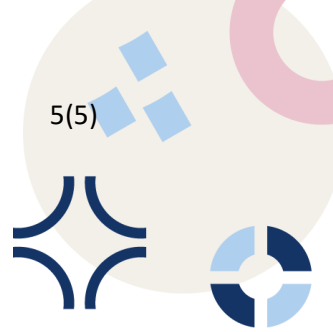
Keskuskauppakamari kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa on kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 5 momentin kohdalla toistettu muutosdirektiivin 12. johdantokappaleen kirjaus:

”Toiseksi arvoketjurajauksen ei olisi vaikutettava mihinkään joko sopimusperusteisesti taikka muun unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön nojalla mahdollisesti olemassa olevaan velvoitteeseen toimittaa tietoja, jotka eivät mene vapaaehtoisessa standardissa täsmennettyjä tietoja pidemmälle.”

Mainittu kirjaus on mahdollista tulkita direktiivin ja ehdotetun kirjanpitolain säännöksen tarkoituksen vastaisesti siten, että myöskään unionin oikeuteen tai kansalliseen lainsäädäntöön perustuva tietovaatimus ei saisi mennä vapaaehtoisen standardin tietoja pidemmälle. Keskuskauppakamari toivoo siksi, että valiokunnan mietinnössä todettaisiin selventävästi, että arvoketjurajaus ei vaikuta tilanteisiin, joissa tietoja pyydetään muun unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön nojalla eikä sellaisiin sopimusperusteisiin velvoitteisiin toimittaa tietoja, jotka eivät mene vapaaehtoisessa standardissa täsmennettyjä tietoja pidemmälle.

Kestävyysseikkojen varmentamisesta

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta siitä, että kestävyysraportointitarkastajat voisivat jatkossa tässä ominaisuudessa jatkossa kestävyysraportin varmentamista koskevan lausunnon lisäksi antaa lausuntoja myös muissa kestävyysseikkojen varmentamiseen liittyvissä tilanteissa.

Keskuskauppakamari kannattaa myös hallituksen esityksen lähtökohtaa, jonka mukaan vapaaehtoisen VSME-standardien tai muun raportointikehikon mukaisesti esitetyt kestävyysseikat voi varmentaa myös muu kuin tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja. Tämä on omiaan lisäämään kilpailua varmennustoiminnassa ja mahdollistamaan eri asiantuntijoiden laajemman hyödyntämisen.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ville Kajala
Johtava asiantuntija

